

บทสรุป

พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ปัจจุบันการใช้ปุ๋ยของเกษตรกรมีมากขึ้น มีการส่งเสริมให้ใช้อินทรีย์วัตถุตลอดจนนำเทคโนโลยีทางชีวภาพเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มคุณค่าของธาตุอาหารพืชมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย เพื่อควบคุมการผลิต การขาย การนำเข้า หรือการส่งออกปุ๋ยให้เป็นไปโดยสุจริต เพื่อรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร โดยพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการควบคุมปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์

สรุปสาระสำคัญ

๑. บทนิยามศัพท์

ในพระราชบัญญัตินี้

“ปุ๋ย” หมายความว่า สารอินทรีย์ อินทรีย์สังเคราะห์ อนินทรีย์ หรือจุลินทรีย์ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือทำขึ้นก็ตาม สำหรับใช้เป็นธาตุอาหารพืชได้ไม่ว่าโดยวิธีใด หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี กายภาพ หรือชีวภาพในดินเพื่อบำรุงความเติบโตแก่พืช

“ปุ๋ยเคมี” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้จากสารอนินทรีย์หรืออินทรีย์สังเคราะห์ รวมถึงปุ๋ยเชิงเดี่ยว ปุ๋ยเชิงผสม ปุ๋ยเชิงประกอบ และปุ๋ยอินทรีย์เคมี แต่ไม่รวมถึง

(๑) ปูนขาว ดินมาร์ล ปูนปลาสเตอร์ ยิปซัม โดโลไมต์ หรือสารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) สารอนินทรีย์หรืออินทรีย์ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือทำขึ้นก็ตาม ที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการอุตสาหกรรมหรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปุ๋ยชีวภาพ” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้จากการนำจุลินทรีย์ที่มีชีวิตที่สามารถสร้างธาตุอาหาร หรือช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์กับพืชมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินทางชีวภาพ ทางกายภาพ หรือทางชีวเคมี และให้หมายความรวมถึงหัวเชื้อจุลินทรีย์

“ปุ๋ยอินทรีย์” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้หรือทำมาจากวัสดุอินทรีย์ ซึ่งผลิตด้วยกรรมวิธีทำให้ขึ้น สับหมัก บด ร่อน สกัด หรือด้วยวิธีการอื่น และวัสดุอินทรีย์ถูกย่อยสลายสมบูรณ์ด้วยจุลินทรีย์ แต่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ

“ปุ๋ยอินทรีย์เคมี” หมายความว่า ปุ๋ยที่มีปริมาณธาตุอาหารรับรองแน่นอน โดยมีปริมาณอินทรีย์วัตถุตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปุ๋ยเชิงเดี่ยว” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารหลักธาตุเดียว ได้แก่ ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสเฟต หรือปุ๋ยโพแทช

“ปุ๋ยเชิงผสม” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ได้จากการผสมปุ๋ยเคมีชนิดหรือประเภทต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ธาตุอาหารตามต้องการ

“ปุ๋ยเชิงประกอบ” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ทำขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี และมีธาตุอาหารหลักอย่างน้อยสองธาตุขึ้นไป

“ธาตุอาหาร” หมายความว่า ธาตุที่มีอยู่ในปุ๋ยและสามารถเป็นอาหารแก่พืชได้

“ธาตุอาหารหลัก” หมายความว่า ธาตุอาหารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส หรือโพแทสเซียม

“ธาตุอาหารรอง” หมายความว่า ธาตุอาหารแมกนีเซียม แคลเซียม หรือกำมะถัน

“ธาตุอาหารเสริม” หมายความว่า ธาตุอาหารเหล็ก แมงกานีส ทองแดง สังกะสี โบรอน โมลิบดีนัม คลอรีน หรือธาตุอาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปริมาณธาตุอาหารรับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำของธาตุอาหารหลักที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าปุ๋ยเคมีรับรองในฉลากว่ามีอยู่ในปุ๋ยเคมีที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี

“ชนิดของจุลินทรีย์” หมายความว่า กลุ่มหรือสกุลของจุลินทรีย์เป็นภาษาทางวิทยาศาสตร์ของจุลินทรีย์

“หัวเชื้อจุลินทรีย์” หมายความว่า จุลินทรีย์ชีวภาพที่มีจำนวนเซลล์ต่อหน่วยสูง ซึ่งถูกเพาะเลี้ยงโดยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์

“วัสดุรองรับ” หมายความว่า สิ่งที่นำมาใช้ในการผสมกับหัวเชื้อจุลินทรีย์ในกระบวนการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

“ปริมาณจุลินทรีย์รับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ารับรองถึงจำนวนเซลล์รวม หรือจำนวนสปอร์รวมหรือจำนวนตามหน่วยวัดอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาของจุลินทรีย์ที่มีชีวิตที่มีอยู่ในปุ๋ยชีวภาพหรือหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี

“จุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรค” หมายความว่า จุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรคต่อมนุษย์ สัตว์ หรือพืช และให้หมายความรวมถึงจุลินทรีย์ที่ทำลายจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ไม่ว่าด้วยประการใดๆ

“ปริมาณอินทรีย์วัตถุรับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำของอินทรีย์วัตถุที่ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าปุ๋ยอินทรีย์รับรองในฉลากว่ามีอยู่ในปุ๋ยอินทรีย์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยอินทรีย์

“สารเป็นพิษ” หมายความว่า สารเคมีหรือสิ่งอื่นที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์ สัตว์ พืช จุลินทรีย์ สิ่งแวดล้อม หรือทรัพย์สินอื่นได้

“ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดสูตร และปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของธาตุอาหารหรือสารเป็นพิษ และลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีดังกล่าวแต่ละชนิด

“ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ล่องอายุ หรือถูกกระทบกระเทือนด้วยปัจจัยใดๆ อันทำให้เสื่อมคุณภาพ โดยธาตุอาหารลดน้อยลง หรือเปลี่ยนสภาพไป

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ซึ่งแสดงไว้ที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย

“เอกสารกำกับปุ๋ย” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดที่ทำให้ปรากฏความหมายด้วยรูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับปุ๋ย ซึ่งสอดแทรก หรือรวมไว้กับ หรือเป็นส่วนหนึ่งของภาชนะหรือหีบห่อที่บรรจุปุ๋ย และให้หมายความรวมถึงคู่มือประกอบการใช้ปุ๋ยด้วย

“ผลิต” หมายความว่า ทำ เพาะ เลี้ยง เชื้อ รวบรวม ผสม แปรสภาพ ปรับแต่ง เปลี่ยนภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ หรือแบ่งบรรจุซึ่งปุ๋ย

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน โอนสิทธิ หรือโอนการครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการมีไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักรโดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนยานพาหนะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. บทรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่น และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังต่อไปนี้

(๑) ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน โดยกำหนด เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกสูตร ปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของปริมาณธาตุอาหารรับรองหรือสารเป็นพิษที่ให้มีในปุ๋ยเคมีได้และลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีมาตรฐานแต่ละชนิด ทั้งนี้ให้การกำหนด เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกดังกล่าวข้างต้นมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) วัตถุที่ใช้ทำเป็นภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย รวมทั้งวิธีปิดผนึกหรือเย็บภาชนะหรือหีบห่อดังกล่าวข้างต้น

(๓) กำหนดน้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุในภาชนะหรือหีบห่อเพื่อการค้าของปุ๋ย

(๔) กำหนดกรรมวิธีการตรวจวิเคราะห์และเกณฑ์คลาดเคลื่อนสำหรับการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างปุ๋ย

(๕) กำหนดปุ๋ยที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๖) กำหนดปริมาณขั้นสูงของสารเป็นพิษที่ให้มีในปุ๋ยนอกจากปุ๋ยเคมีมาตรฐาน

(๗) กำหนดปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตในการผลิตเพื่อการค้าขาย โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๘) ห้ามส่งออกปุ๋ยชนิดใดๆ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนปุ๋ย

๓. มาตราการกำกับการใช้อำนาจ

เพื่อให้การใช้อำนาจของรัฐมนตรีหรืออธิบดีในเรื่องที่กำหนดเป็นไปด้วยความรอบคอบ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการปุ๋ย อันประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ผู้แทน

กระทรวงพาณิชย์หนึ่งคน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรสองคน ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์บริการหนึ่งคน ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องเป็นเกษตรกรสี่คน ผู้แทนสมาคมที่มีกิจการเกี่ยวกับการผลิตและการค้าปุ๋ยสองคน ผู้ชำนาญการทางด้านสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมาย และด้านปุ๋ยอีกไม่เกิน สี่คนเป็นกรรมการ และให้ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรคนหนึ่งเป็นเลขานุการ หนึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นชอบแก่รัฐมนตรีหรืออธิบดีในเรื่อง การอนุญาต การขึ้นทะเบียนปุ๋ย และการเพิกถอนทะเบียนปุ๋ย ตลอดจนการפקใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า การขายปุ๋ย การนำเข้าปุ๋ย การส่งออกปุ๋ย การนำผ่านปุ๋ย การนำปุ๋ยมาเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบ กรรมวิธีการตรวจสอบหรือการวิเคราะห์ปุ๋ย การตรวจสอบสถานที่ผลิต ขาย นำเข้า ส่งออกปุ๋ย เก็บปุ๋ย และการกำหนดห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ย

๔. ข้อกำหนด/ยกเว้นผู้ประกอบการเกี่ยวกับปุ๋ย

มาตรการควบคุมปุ๋ย (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์) กำหนดการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปุ๋ยโดยผู้ที่ประสงค์จะผลิตเพื่อการค้า ขาย นำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านปุ๋ยต้องได้รับใบอนุญาต

มาตรการยกเว้น กำหนดให้ยกเว้นการขอใบอนุญาต และการขึ้นทะเบียนปุ๋ย สำหรับผู้ที่นำเข้าหรือการส่งออกปุ๋ย เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัย หรือเพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขึ้นทะเบียนปุ๋ย หรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ ตลอดจนการนำเข้าหรือการส่งออกปุ๋ยครั้งหนึ่งในปริมาณไม่เกินชนิดละห้าสิบกิโลกรัมหรือห้าลิบลิตร โดยผู้ที่ได้รับการยกเว้นจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และให้อำนาจรัฐมนตรีสามารถประกาศยกเว้นการรับใบอนุญาตสำหรับปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ได้ และให้อำนาจอธิบดีสามารถออกกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาตได้

๕. การควบคุมผู้ประกอบการเกี่ยวกับปุ๋ย

กำหนดให้ผู้ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ยกเว้นปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๔ (๗) โดยการขออนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

- (ก) เป็นเจ้าของกิจการ
- (ข) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย
- (ค) มีสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย
- (ง) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจของผู้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบหนึ่งปี

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมีลักษณะตาม (ก) (ข) (ค) และ (ง) และต้องมีผู้ดำเนินกิจการซึ่งมีคุณสมบัติตาม (ข)

ชนิดและอายุของใบอนุญาต

(ก) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า หรือใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า (ห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

(ข) ใบอนุญาตขายปุ๋ย (หนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

(ค) ใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

(ง) ใบอนุญาตส่งออกปุ๋ย (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

(จ) ใบอนุญาตนำผ่านปุ๋ย (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

หากผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และเมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้วจะประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

๗. หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

(๑) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า ใบอนุญาตขายปุ๋ย ใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย ใบอนุญาตส่งออกปุ๋ยจัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร ทั้งนี้ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๒) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า หรือใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๓) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า จัดให้มีการวิเคราะห์ปุ๋ยเคมีทุกครั้งที่ผลิตขึ้นก่อนนำออกจากสถานที่ผลิต โดยมีหลักฐานแสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ทุกครั้ง ซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

(๔) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าและผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยจัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาษาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยที่ผลิตขึ้น หรือนำเข้า โดยผู้รับใบอนุญาตต้องรับรองความถูกต้องของข้อความในฉลากและในฉลากต้องแสดง

(ก) ชื่อทางการค้า และมีคำว่า ปุ๋ยเคมีปุ๋ยเคมีมาตรฐาน หรือ ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ปุ๋ยชีวภาพปุ๋ยอินทรีย์ แล้วแต่กรณี

(ข) เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งแสดงที่ภาษาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย

(ค) ปริมาณธาตุอาหารรับรอง ปริมาณจุลินทรีย์รับรอง หรือปริมาณอินทรีย์วัตถุรับรอง
แล้วแต่กรณี

(ง) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุของปุ๋ยเคมีตามระบบเมตริก

(จ) ชื่อผู้ผลิต และที่ตั้งสำนักงานและสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า

(ฉ) ชื่อทางเคมีและปริมาณของสารเป็นพิษที่อยู่ในปุ๋ยเคมี

(ช) วิธีการเก็บรักษา วัสดุรองรับของปุ๋ยชีวภาพ วันที่ผลิตและวันสิ้นอายุของปุ๋ยชีวภาพ

กรณีเป็นปุ๋ยชีวภาพ

(ซ) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดให้มีในฉลาก

(๕) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า จัดให้มีเอกสารกำกับปุ๋ยเคมีตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด รักษาภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยให้คงอยู่ในสภาพเรียบร้อย ถ้าภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยชำรุดให้เปลี่ยนภาชนะหรือหีบห่อบรรจุได้แต่ต้องจัดให้มีข้อความตรงกับภาชนะหรือหีบห่อบรรจุเดิมที่ชำรุด

(๖) ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าและผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยจัดให้มีคำชี้แจง วิธีใช้และคำเตือน กรณีที่ปุ๋ยเคมีมีสารเป็นพิษผสมอยู่ด้วยต้องจัดให้มีการเก็บรักษาไว้ในเอกสารกำกับปุ๋ยเคมี

(๗) ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดมีปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพไว้ในครอบครองต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และหากประสงค์จะขายต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๘) ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยและส่งออกปุ๋ยต้องแจ้งแจ้งการนำเข้าหรือการส่งออกปุ๋ยทุกครั้ง

๘. กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับใบอนุญาต

กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตในที่เปิดเผย และกำหนดวิธีการแจ้งเมื่อใบอนุญาตสูญหายหรือเมื่อมีการย้ายสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย โดยต้องแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ย้ายหรือวันที่ทราบการสูญหายของใบอนุญาต หากประสงค์จะยกเลิกใบอนุญาตต้องแจ้งภายใน ๓๐ วัน และต้องขายปุ๋ยให้หมดภายใน ๖๐ วันเว้นแต่เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายกำหนดเวลาดังกล่าวไว้

๙. กำหนดมาตรการควบคุมปุ๋ย

เพื่อเป็นการคุ้มครองให้เกษตรกรได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ จึงห้ามมิให้ผลิตเพื่อการค้า ขาย หรือนำเข้า

(ก) ปุ๋ยปลอม

(ข) ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน

(ค) ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ เว้นแต่กรณีแจ้งการครอบครองและขออนุญาตขายตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ง) ปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์ หรือปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์

- (จ) ปุ๋ยที่ต้องขึ้นทะเบียน แต่มิได้ขึ้นทะเบียนไว้
- (ฉ) ปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน
- (ช) ปุ๋ยที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๐. การควบคุมปุ๋ย การขึ้นทะเบียนปุ๋ย

ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าหรือผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยผู้ใดประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าปุ๋ยชนิดอื่นใด นอกจากปุ๋ยเคมีมาตรฐานและปุ๋ยที่รัฐมนตรีกำหนด ต้องนำปุ๋ยชนิดนั้นมาขึ้นทะเบียนก่อนผลิตหรือนำเข้า ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดและกำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนปุ๋ย การกำหนดค่าธรรมเนียมในการตรวจวิเคราะห์ ข้อห้ามในการรับขึ้นทะเบียน ตลอดจนการเพิกถอนทะเบียนปุ๋ย โดยใบสำคัญการขึ้นทะเบียน มีอายุ ๕ ปีและให้สามารถต่ออายุได้ครั้งละ ๕ ปี

สำหรับปุ๋ยที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ได้รับการยกเว้นการขึ้นทะเบียน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

๑๑. กำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบสถานที่ดำเนินกิจการ และค้น ยึด หรืออายัดสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้ครอบคลุมถึงปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ กำหนดอำนาจในการเข้าไปในสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และสามารถค้นสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด เพื่อตรวจค้นปุ๋ย และอาจยึดหรืออายัดปุ๋ย ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนนำปุ๋ยหรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นปุ๋ยในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือวิเคราะห์ได้อีกด้วย

๑๒. กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับปุ๋ยที่ยึดหรืออายัด และถูกบังคับตามผลคดี

ปุ๋ยรวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเอกสารที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ ให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรแล้วแต่กรณี โดยกรมวิชาการเกษตรจัดการตามที่เห็นสมควร ซึ่งจะจัดการขายทอดตลาดปุ๋ยนั้น รวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเอกสาร เสียก่อนถึงกำหนดก็ได้ ได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดเงินนั้นไว้แทน

๑๓. กำหนดบทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษเพื่อบังคับใช้แก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับการขออนุญาต หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ย การควบคุมปุ๋ย การขึ้นทะเบียน การโฆษณาเกี่ยวกับปุ๋ย โดยมีโทษปรับและ/หรือการจำคุก และมีการกำหนดโทษในการกรณีที่ไม่เจตนาทำให้มีความผิด สำหรับอัตราโทษของปุ๋ยชีวภาพให้เป็นกึ่งหนึ่งของปุ๋ยเคมี และอัตราโทษของปุ๋ยอินทรีย์ให้เป็นหนึ่งในสี่ของปุ๋ยเคมี